

Červený potok

I samotný Červený potok pod zámek měl v místních pověrách zvláštní pověst.

Hořovice byly v minulosti opakovaně ničeny požáry a válkami.

Lidé tvrdili, že voda v potoce někdy po dešti získá načervenalou barvu, protože „pamatuje krev mrtvých“.

Děti měly zákaz chodit k potoku o Dušičkách, protože se věřilo, že právě tehdy se kolem vody pohybují duše těch, kteří zemřeli násilnou smrtí.

Plichta ze Žirotína – jezdec z Brd

Se Starým zámek je spojován i starý rod Žirotínů a rytíř Plichta ze Žirotína.

Na Hořovicku se z něj stal téměř legendární ochránce kraje.

Podle pověsti padl v boji, ale jeho duch se vrací pokaždé, když Hořovicím hrozí neštěstí.

Za silných bouří prý někteří lidé slyšeli dusot koně, řinčení brnění a jezdce projíždějícího kolem Starého zámku směrem do Brd.

Když jezdec zmizí v lese, přijde prý velká změna - válka, požár nebo smrt významného člověka.

POVĚSTI STARÉHO ZÁMKU

A HOŘOVICKA

Informační centrum Vrbovská 30 / 1, 268 01 Hořovice
732 512 821, ic@mkc-horovice.cz; www.mkc-horovice.cz

Královské dítě z Hořovic

Starý zámek v Hořovicích stojí na místě dávné gotické tvrze nad Červeným potokem.

Už po staletí se traduje, že právě zde přišel na svět budoucí český král Jiří z Poděbrad. Tato možnost je dodnes připomínána v historických materiálech o zámku.

Pověst vypráví, že v bouřlivé noci 23. dubna roku 1420 zahalila Hořovice hustá mlha. Nad starou tvrzí se prý objevilo zvláštní světlo, které nepocházelo ani z pochodní, ani z blesků. Psi v okolí vyli a koně ve stájích byli neklidní.

Když se dítě narodilo, stará chůva údajně pronesla:
„Tohle dítě nebude sloužit pánům. Jednou budou páni sloužit jemu.“

Lidé si pak po generace vyprávěli, že osud budoucího krále byl nad Hořovicemi předem znamenan.

Kmotrem Jiřího z Poděbrad byl dle pověstí samotný Jan Žižka.

Tajemná sklepení pod Starým zámkem

Pod Starým zámkem se skutečně nachází staré sklepy a části původních gotických konstrukcí.

Ve sklepeních dodnes naleznete dochované gotické a středověké prvky.

A právě kolem nich vznikla nejslavnější hořovická legenda.

Podle pověsti vedly ze sklepení tajné chodby ke kostelu Nejsvětější Trojice, k Novému zámku a dokonce až směrem do brdských lesů.

Za třicetileté války se prý v podzemí ukrývali lidé před Švédy. Někteří se ale nikdy nevrátili.

Vyprávělo se, že v noci bývá ze sklepů slyšet cinkání železa, pomalé kroky, a někdy vzdálené klepání, jako by někdo zpod země žádal o pomoc.

Staří Hořovičáci prý dětem zakazovali chodit ke sklepům po setmění, protože „zámek si bere ty, kdo moc pátrají“.

Zazděný sluha

Za vlády jednoho z pánů ze Žirotína měl na zámku sloužit mladý správce sklepů. Byl považován za poctivého člověka, ale jedné zimy zmizela část panského stříbra.

Podezření padlo právě na něj. Sluha tvrdil, že nic neukradl a že skutečný zloděj je mezi šlechtou. Jenže tím si údajně podepsal rozsudek.

Podle pověsti byl v tajnosti zavřen do podzemní komory a zazděn zaživa. Od té doby se prý někdy ve sklepech ozývá škrábání do kamene, sípavý dech nebo údery kovu o zeď. Říkalo se, že kdo uslyší tři údery po půlnoci, tomu se do roka obrátí život naruby.

Pošlapaný erb

Když pán z Říčan, odsouzený za účast v protihabsburském povstání musel odevzdat hořovické panství proradným Martinicům, pronesl prý kletbu, aby se Martinicové ze svého vítězství dlouho neradovali a aby jejich erb byl zneuctěn a pošlapán.

A skutečně: rod skončil u dvou Martinicových synů. Ti už neměli žádného mužského potomka.

Dokonce prý Martinicovi synové žádali o pomoc Čtrnáct svatých pomocníků a na vrcholu hory v lese Dražovce postavili k jejich počtě kapli, kam se chodívali denně modlit. Ale bez úspěchu. Vymřeli po meči.

Když sto let poté vydal císař Josef II. v rámci svého tolerančního patentu příkaz, aby byla kaple Čtrnácti svatých pomocníků v Dražovce předána evangelíkům, tehdejší pán Hořovic, hrabě Eugen z Vrbna s tím nesouhlasil.

Nehodlal se s nikým dohadovat, či snad dokonce soudit – rozhodl se pro ráznou sabotážní akci.

Během jediné noci nechal kapli v Dražovce zbourat. A kameny z kaple přikázal použít k vydláždění náměstí Na Víscce. Na jednom z těchto dlažebních kamenů, který patrně pocházel z portálu nad hlavním vchodem do kaple, byl vytesán erb Martiniců.

Tak se kletba naplnila do všech důsledků a lidé po erbu těch, kdo svůj majetek získali nečestně, den co den šlapali.

Vísečtí lvi

Komická proměna postihla rychtáře z Velké Vísky. Velice prý toužil mít na sloupcích u vjezdu do dvora stejné lvy, jací zdobili bránu nedalekého Nového zámku.

Chodil se na ty zámecké kamenné šelmy denně dívat. Když už to nemohl vydržet, přivezl si z lomu kus pískovce a začal tesat.

Udělal své lvy obrovské, s vyceněnými zuby a napřaženými mohutnými tlapami. Jen ať mu panstvo ze zámku závidí. Práci dokončil večer a na ráno sezval celou osadu, dokonce i hořovické konšely a zámeckého správce, aby se všichni přišli podívat, jak úžasné šelmy teď budou vzbuzovat posvátnou úctu v návštěvnicích vísecké rychty. Hned jak slunce vyšlo, shromáždil se před vjezdem do dvora velký dav zvědavců. Dívali se a dívali... A najednou vyprskli smíchy, přidal se druhý, za chvíli burácel u vrat hromový chechtot.

Rychtář vyběhl v podvlékačkách, celý bledý – a nevěřil vlastním očím. Strašní lvi se přes noc nějak scvrkli – a změnili se v malinkaté, přikrčené, tlusté psíčky.

Znamení osudu

Při cestě, kudy vodívali provinilce v doprovodu na Šibeniční vrch nad městem, stával „sloup zatracenců“. U něj se mohli odsouzení naposledy pomodlit a prosit o Boží smilování, neboť v lidské už doufat nemohli.

Sloup se zachoval do dnešních dnů. Můžete jej spatřit na svahu terasy vlevo nad silnicí, když přicházíte k hořovickému autobusovému nádraží. Dříve stával níž.

Na nové místo byl přemístěn při rozšiřování cesty. Je zcela unikátní ukázkou pozdně gotických božích muk. Žádná jiná se totiž na okrese nezachovala.

Vypráví se, že za úplňkových nocí je možno vidat před „sloupem odsouzenců“ klečící mlžnou postavu. Teprve před úsvitem se bílý přízrak zvedne a odplouvá okolo Špýcharu a přes Šibeničák, až zmizí v lesích na Dražovce, kde se rozplyne v paprscích vycházejícího slunce. Snad je to duše jedné z nešťastnic, odsouzených počátkem 18. století za žhářství a zaživa upálených na Šibeničním vrchu.

Hořovičtí nemívali vlastního kata a k exekucím si proto zvali mistry popravčí odjinud. Jednou si objednali až z Prahy proslulého kata Mydláře.

Kat a jeho dva pacholci cestovali vozem, na němž si vezli „pracovní pomůcky“.

Stará pražská cesta tehdy vedla k Hořovicím od Zdic přes Praskolesy, Tihavu, Hoříčky a kolem Starého zámku, za němž se stáčela pod pahorkem s osadou Vískou kolem farských polí, po dřevěném můstku překročila potůček a teprve poté vstoupili do Pražské brány v městských hradbách.

V Hoříčkách, kde cesta stoupala na náhorní planinu, ji lemovaly opuštěné malé lomy zarostlé divokými houštinami a lesem. To bylo obávané místo, kde často docházelo k přepadům.

Také Mydlářovu vozu vkročila do cesty tlupa sveřepých loupežníků. Tentokrát se ale pobertové těžce přepočítali.

Mydlář s pomocníky se jim nejen ubránili, ale několik z nich dokonce zajali a spoutané je přivezli do Hořovic. Soudní proces byl velice krátký a Mydlář přizdobil břevno na šibeničním vrchu další potravou pro krkavce.

Hořovický purkmistr byl nadšen Mydlářovým hrdinským kouskem, noblesním vystupováním a vzdělaností, že mu při loučení podal ruku. To bylo do té doby něco neslýchaného, neboť kata považovali lidé za osobu nečistou, jejíž pouhý dotek poskvvrňuje.

Právě to místo, kde se Mydlář údajně ubránil loupežníkům, je dodnes nazýváno U svatého Jána.

Stával tam dřevěný kříž, později snad lidová soška sv. Jana Nepomuckého. V roce 1846 ji nahradila socha světce odlitá z litiny v komárovských hutích. Snad označovala počátek svatojánské poutní trasy z Hořovic do Tihavy.

Ke Svatému Janu se lidé báli po setmění chodit. Prý tam tančívала divná světýlka a zjevoval se černý pes s rudě žhnoucíma očima.

